

4. Tekrar Testi

1. Saf şiir (öz şiir); bir mesaj verme kaygısından uzak, amacı sadece estetik (güzellik) olan şiirdir. Öğretici değildir, hikâye unsuru barındırmaz, genellikle bireysel temaları işler. Saf şiirde ses ve söz, şiir oluşturma özelliğinde birleşir. Sembolizm etkisinin baskın olduğu saf şiirde imge kullanımı, kelimelerin duygu ve çağrışımların değeri, çok anlamlılık, ahenk unsurları, söz sanatları, söz dizimi gibi hususlara önem verilir. Saf şiirin Türk edebiyatındaki temsilcileri şunlardır: - - - -

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Yahya Kemal Beyatlı B) Necip Fazıl Kısakürek C) Ahmet Haşım
D) Ziya Osman Saba E) Faruk Nafiz Çamlıbel

2. Sen raksına dalarken için titrer derinden,
Çiçekli bir sahnede bir beyaz kelebeğin;
Bizim de kalbimizi kıvıldatır yerinden,
Toprağa diz vuruşu dağ gibi bir zeybeğin.

Bu dizelerden yola çıkılarak Faruk Nafiz Çamlıbel'in sanat anlayışı ile ilgili olarak,

- I. Millî edebiyat zevk ve anlayışını desteklemektedir.
II. Batı taklitçiliğine karşı çıkmaktadır.
III. Divan edebiyatına karşı çıkmaktadır.
IV. Halk edebiyatının taklidini savunmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

3. Hak Teala azamet âleminin padişehi
La-mekândır olamaz devletinin taht-gehi

Hasdır Zat-ı İlahisine mülk-i ezeli
Bi-hudud anda olan kevkebe-i lem-yezeli

Eser-i hikmetidir yerle göğün bünyadı
Dolu boş cümle yed-i kudretinin icadı

İzzet ü şanını takdis kılar cümle melek
Eğilir secde eder piş-i celalinde felek

Bu dizelerde ahengi sağlayan unsurlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Uyak B) Aliterasyon C) Redif D) Asonans E) Tekrir

4. Tekrar Testi

4. I.

(...)

Çekerek dizlerinin üstüne bir eski aba,
Sürünüp mangala yaklaştı bizim Seyfi Baba.

— İhlamur verdi demin komşu... Bulaydık, şunu, bir...

— Sen otur, ben ararım...

— Olsa içerdik, iyidir...

Aha buldum, aramak istemez oğlum, gitme...

Ben de bir karnı geniş cezve geçirdim elime,

Başladım kaynatarak vermeye fincan fincan,

Azıcık geldi bizim ihtiyarın benzine kan.

(...)

II.

(...)

Şafak sökerken o, yalnız, bir eski tekneciğin

Düğümlü, ekli, çürük ipleriyle uğraşarak

İlerliyordu; deniz aynı şiddetiyle şırak-

Şırak dövüp eziyor köhne teknenin şişkin

Siyah kaburgasını... Ah açlık, ah ümmid!

Kenarda, bir taşın üstünde bir hayâl-i sefid

Eliyle engini güya işaret eyleyerek

Diyordu: "Haydi nasibin o dalgalarda, yürü!"

Bu iki şiir parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözleme dayalı ifadelerden yararlanılmıştır.
- B) Manzum hikâye türünde yazılmıştır.
- C) Öyküleyici anlatıma yer verilmiştir.
- D) Redif ve kafiyelerle ahenk sağlanmıştır.
- E) Dönemine göre sade ve yalın bir dil kullanılmıştır.

4. Tekrar Testi

5. Mavi bir gölge uçtu pencereden;
Baktım, âvâre bir küçük kelebek!
Yarama geldi kim bilir nereden?..

Belli yorgundu; bir veremli çiçek
Gibi serpildi lambanın yanına;
Bir duman uçtu, gitti titreyerek...

Anladım kıydı yavrucak canına
Söyle ey mavi gölge, söyle eğer
Bir ölümden de çok fenaysa bana,

Şu karanlık, şu kimsesiz geceler...

Bu şiirin nazım şekli aşağıda özellikleri verilen nazım biçimlerinden hangisiyle uyuşmaktadır?

- A) Üçer dizelik bentlerden oluşan, son bendi genellikle tek dizeden meydana gelen terza-rimayla
B) On mısradan oluşan, iki dizelik bir parçasından sonra dörder dizelik iki bendi olan triyoleytle
C) İki dört dizeli ve iki üç dizeli bölümü olan, 14 dizeden oluşan soneyle
D) Üç uzun, bir kısa bentten oluşan; bentlerinin son dizeleri hiç değişmeden tekrarlanan baladla
E) Aynı anda birden fazla aruz kalıbının kullanıldığı, düşüncelerin dizeden dizeye atlayarak devam ettiği, nazmı nesre yaklaştıran serbest müstezatla

6. Yüzünde hasta-i sevdâ gibi melâhet var
Nedir bu hâl-i perîşânın ey hilâl-i seher?

Sabah-ı feyz-i bahârîde mübtesem ezhâr
Çemen çemen mütemevvic nesîm-i anber-bâr
Niçin? Ben anlamadım kimden etsem istifsâr?
Yüzünde hasta-i sevdâ gibi melâhet var.

Dem-i seherde yanında şu parlayan ahter
Hazân içinde solan bir çiçek gibi dil-ber
Sürûr-ı fecr ile şâdân iken bütün yerler
Nedir bu hâl-i perîşânın ey hilâl-i seher?

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Batı edebiyatından alınan bir nazım şekliyle yazılmıştır.
B) Bireysel bir tema dile getirilmiştir.
C) Ağır ve sanatlı bir dille kaleme alınmıştır.
D) Kafiye düzeni "aa, bbbb, cccc" biçimindedir.
E) İlk mısrası ikinci birimin sonunda tekrarlanmıştır.

4. Tekrar Testi

7. Tanzimat Dönemi'nde şiirde içerik bakımından birtakım değişiklikler meydana gelmiştir. Hak, hukuk, medeniyet, adalet gibi toplumsal kavramlar ilk kez bu dönem şiirinde görülmüştür.

Bu bilgiye göre aşağıdaki şiirlerin hangisi Tanzimat Dönemi'nden alınmış olamaz?

- A) Felek her türlü esbâb-ı cefasın toplansın gelsin
Dönersem kahbeyim millet yolunda bir azîmetten
- B) Mahveder kendini bülbül bile hürriyet için
Çekilir mi bu belâ âlem-i pür-mihnet için
- C) Bir ıtık-nâmedir insana senin kânûnun
Bildirir haddini Sultan'a senin kânûnun
- D) Bir güne zevkiyâb-i gam-i firkat olmuşuz
Kim yâre hasretiz demeğe hasret olmuşuz
- E) Âmâlimiz efkârımız ikbâl-i vatandır
Serhadimize kal'a bizim hâk-i bendedir

8. Yine kış,
Yine şems-i mesâda, âh o bakış,
Yine yollarda serseri dolaşan
Âşiyansız tuyûr-ı pür-nâliş...

Tehî kalan ovalar
Sükût eder sanılır mevsimin gumûmuyla
Harab olan sarı yollarda kalmamış ne gelen,
Ne giden,
Şimdi yalnız kavâfil-i evrâk
Mütemâdî sürüklenir bir uzak
Ufk-ı pür-ıztırâb u nevmîde.

Yine kış, yine kış,
Bütün emelleri bir ağlayan duman sarmış.

Bu şiirin, biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Muallim Naci
D) Mehmet Emin Yurdakul
- B) Halit Fahri Ozansoy
E) Ahmet Haşım
- C) Namık Kemal

4. Tekrar Testi

9. Ne şâir yaş döker, ne âşık ağlar,
Tarihe karıştı eski sevdâlar.
Beyhûde seslenir, beyhûde çağlar
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi.

Bu parçada şair asıl neden yakınmaktadır?

- A) Âşıkların ve şairlerin duygusuzluğundan
B) Çoban çeşmesinin önemini kaybetmesinden
C) Artık eski sevdaların yaşanmamasından
D) Âşıkların fedakârlık göstermesinden
E) Çoban çeşmesinin boşa akmasından

10. Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyân,
Güller gibi... sonsuz, iri güller
Güller ki kamıştan daha nâlân;
Gün doğdu yazık arkalarında!

Altın kulelerden yine kuşlar
Tekrârını ömrün eder i'lân.
Kuşlar mıdır onlar ki her akşam
Âlemlerimizden sefer eyler?

Akşam, yine akşam, yine akşam
Bir sırma kemerdir suya baksam;
Üstümde semâ kavs-i mutalsam!

Akşam, yine akşam, yine akşam
Göllerde bu dem bir kamış olsam!

Bu dizelerdeki söyleyici ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Duygusal bir ruh hâline sahiptir.
B) Okuyucuya hayatla ilgili bir durumu anlatmaktadır.
C) Sanatlı bir dil kullanmıştır.
D) Didaktik bir tutum sergilemiştir.
E) Duygularını renkler ve semboller aracılığıyla aktarmaktadır.

4. Tekrar Testi

11 ve 12. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bu bir hamal küfesiymiş... Aceb kimin?
Derken; On üç yaşında kadar bir çocuk gelip öteden,
Gerildi, tekmeyi indirdi öyle bir küfeye:
Teker meker küfe bitap düştü ta öteye.
— Benim babam senin altında öldü, sen hâlâ
Kurumla yat sokağın ortasında böyle daha!
O anda karşıki evden bir orta yaşlı kadın
Görüldü:
— Oh benim oğlum, gel etme kırma sakın!
Ne istedin küfeden, yavrum?
Ağzı yok dili yok,
Baban sekiz sene kullandı...
Hem de derdi ki:
"Çok uğurlu bir küfedir, kalmadım hemen yüksüz..."
Baban gidince demek kaldı, âdeta öksüz!
Onunla besleyeceksin ananla kardeşini.
Bebek misin daha öğrenmedin mi sen işini?

11. Bu parça aşağıdaki edebî akımların hangisine özgü nitelikler taşımaktadır?

- A) Realizm B) Natüralizm C) Sembolizm D) Parnasizm E) Romantizm

12. Altı çizili dizelerde öge sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zarf tümleci - dolaylı tümleç - özne - yüklem
B) Dolaylı tümleç - zarf tümleci - özne - yüklem
C) Zarf tümleci - özne - nesne - yüklem
D) Dolaylı tümleç - zarf tümleci - nesne - yüklem
E) Zarf tümleci - dolaylı tümleç - nesne - yüklem

4. Tekrar Testi

13. SİS

Sarmış yine âfâkını bir dūd-ı munannid,
Bir zulmet-i beyzâ ki peyâpey mütezâyd.

Ey sahn-ı mezâlim...Evet, ey sahne-i garrâ,
Ey sahne-i zî-şâ'şaa-i hâile-pîrâ!

Ey kanlı mahabbetleri bî-lerziş-i nefret
Perverde eden sîne-i meshûf-ı sefâhet;

Hep levs-i riyâ, dalgalanır zerrelerinde,
Bir zerre-i safvet bulamazsın içerisinde.

Örtün, evet, ey hâile... Örtün, evet, ey şehir;
Örtün ve müebbed uyu, ey fâcire-i dehr!..

SİSTE SÖYLENİŞ

Birden kapandı birbiri ardınca perdeler...
Kandilli, Göksu, Kanlıca, İstinye neredeler?

Som zümrüt ortasında, muzaffer, akıp giden
Firuze nehri nerde? Bugün saklıdır, neden?

Benzetmek olmasın sana dünyâda bir yeri;
Eylül sonunda böyledir İsviçre gölleri.

Bir devri lânetiyle boğan şairin Sis'i.
Vicdan ve rûh elemlerinin en zehirlisi.

Hulyâma bir eza gibi aksetti bir daha;
— Örtün! Müebbeden uyu! Ey şehir! — O beddua...

Hüznün, ferahlığın bizim olsun kışın, yazın,
Hiçbir zaman kader bizi senden ayırmasın.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki şiirin ortak yönlerinden değildir?

- A) Kafiye düzeni
D) Tema
- B) Hitap edilen varlık
E) Ölçü
- C) Nazım birimi

4. Tekrar Testi

14.

I

Aruz sizin olsun, hece bizimdir,
Halkın söylediği Türkçe bizimdir.
Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir,
Değildir bir mânâ üç ada muhtaç.

II

Sıdk ile terk edelim her emeli her hevesi.
Kıralım hâil ise azmimize ten kafesi.
İnledikçe eleminden vatanın her nefesi,
Gelin imdâda diyor bak budur Allah sesi.

III

Rüya gibi bir akşamı seyretmeğe geldin
Çok benzediğin memleketin her tepesinde
Baktım: Konuşurken daha bir kere güzeldin
İstanbul'u duydum daha bir kere sesinde

IV

Ah ben ne hastayım bilsen:
Kalbimin ıztrâb-ı mâlûlû
Rûhumun ihtisas-ı meçhûlû
Ne kadar başka herkesinkinden

“Ben şiirde şekle önem veririm ancak şiir bir mesaj vermemeli; şair kendi duygularını ifade etmeli, eserlerinde sanat kaygısı gütmelidir.” **diye düşünen biri yukarıdaki numaralanmış şiirlerden hangilerini kastetmektedir?**

A) I ve II.

B) I, II, III ve IV.

C) II ve III.

D) II, III ve IV.

E) III ve IV.

15.

I. METİN

Sen de gittin; senin de arkandan
Ağladım, ağladım harab oldum...
Ne olurdu, gunude-i nisyan,
Geçebilseydi bi-emel bir an,

II. METİN

Ben bir Türk'üm; dinim, cinsim uludur;
Sinem, özüm ateş ile doludur.
İnsan olan vatanının kuludur.
Türk evladı evde durmaz giderim.

Bu şiirler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. metnin dili ağırken II. metnin dili sadedir.

B) Her ikisinde de toplumsal bir tema işlenmiştir.

C) Her iki metinde de kafiye ve redif kullanılmıştır.

D) Her iki metinde de duygular dile getirilmiştir.

E) Her ikisinin de nazım birimi aynıdır.

4. Tekrar Testi

16. Teyzeniz geldi, bu akşam, değiliz biz yalnız ()

Sopa sağ elde () kırık camlı fener sol elde;
Boşanan yağmur iliklerde () çamur tâ belde.

Hani () çoktan gömülen kaldırımın, hortlayarak;
"Gel!" diyen taşları kurtarmasa, insan batacak ()

Bu şiirde ayrıçla gösterilen yerlere getirilmesi gereken noktalama işaretleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) (.) (,) (,) (,) (.) (.)
B) (.) (,) (,) (,) (,) (.)
C) (.) (,) (,) (,) (,) (.)
D) (:,) (,) (,) (,) (,) (.)
E) (.) (,) (,) (,) (,) (.)

17. I. Çocuk, benim o sabah gördüğüm zavallı yetim...
II. Şu varki, yavrucağın hâli eskisinden elim:
III. Cılız bacaklarının dizden altı çırılçıplak...
IV. Bir ince mintanın altında titriyor, donacak!
V. Ayakta kundura yok, başta var mı fes? Ne gezer!

Bu şiirin numaralanmış dizelerinin hangisinde yazım veya noktalama yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. (I) Gözlerin elindeki güle dikilmişti, parmakların aheste aheste yaprakları koparıp rüzgâra bahşediyordu. (II) Seni seyrettikçe kalbimde hüzünler hissediyordum. (III) Şu anda hayalhanenin acı acı fikirlerle meşgul olduğundan emin idim. (IV) Yapraklar bitinceye kadar hiç tavrını ve vaziyetini değiştirmeyerek hazin hazin sükût ediyordun. (V) Lakin son yaprak son metanetini mahvetti, birden bire bir gözyaşı seli hasıl oldu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Tekrar Testi

19. Aşağıdaki şiirde "kar"a insan özelliği kazandırılmıştır.

Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş;
Eşini gaib eyleyen bir kuş
gibi kar
Geçen eyyâm-ı nevbahârı arar...
Ey kulûbün sürûd-i şeydâsı,
Ey kebûterlerin neşîdeleri,
O bahârın bu işte ferdâsı:
Kapladı bir derin sükûta yeri
karlar
Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar!

Buna benzer bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Hulyalı servilerden uçar hasta bir reca,
Yorgun pırıldaşır, der-i mescidde hep sarı
Kandil ziyaları...
- B) Ayrılan ellerimiz bir daha birleşmeyecek;
Aramızdan acı bir bad-ı hazan esti bugün
Ey nihalinde dağılmış, dökülen nazlı çiçek.
- C) Sıra dağlar mordur, sular kırmızı,
Suları beklerdi bir peri kızı ;
Alnından öperken akşam yıldızı
Yeşil gözlerine meftundur sandım.
- D) Yayların kirişi urgana dönmüş,
Şahin, yuvasında doğana dönmüş,
Türk yurdu soyulmuş soğana dönmüş,
Kılıç satır olmuş, takan nerede?
Gideyim, arayım: Kalkan nerede?
- E) Tuna boylarında sıra selviler
Tan yeli estikçe sessiz ağlarmış;
Gül bahçelerinde baykuşlar öter...
Şu viranelikler eski bağlarmış!

4. Tekrar Testi

20. Bana sor sevgili kâri' sana ben söyleyeyim
Ne hüviyyette şu karşında duran eş'ârım:
Bir yığın söz ki, samîmiyeti ancak hüneri;
Ne tasannu' bilirim, çünkü, ne san'atkârım.
Şi'r için "gözyaşı" derler, onu bilmem, yalnız,
Aczimin giryesidir bence bütün âsârım!
Ağlarım, ağlatamam; hissederim, söyleyemem;
Dili yok kalbimin, ondan ne kadar bîzârım!
Oku, şâyed sana bir hisli yürek lâzımsa;
Oku, zîrâ onu yazdım, iki söz yazdımsa.

Mehmet Âkif Ersoy

Bu parçaya bakıldığında parçanın şairi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devrin ileri gelenlerine seslenmiştir.
B) İçten bir üslup kullanmıştır.
C) Alçakgönüllü bir tavır sergilemiştir.
D) Eserini yazış gayesini açıklamıştır.
E) Kendini anlatmakta zorlandığını belirtmiştir.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.